

o otázkách právních. Jednací protokol uvádí pouze, že odvolatel — obžalovaný — se nedostavil, nezmiňuje se však o tom, že odvolatel zemřel a že podání vdovy Magdaleny J-ové, předkládající úmrtní list odvolatelův a žádající za postup dle §u 527 tr. zák., bylo ve smyslu §u 252 tr. ř. při odvolacím líčení čteno a odvolacím soudem vzato na vědomí. Výrok odvolacího soudu o rozhodujících skutečnostech jest proto neúplným a dle §u 281 čís. 5 tr. ř. zmatečným, poněvadž z rozsudku nelze seznati, že o právní otázce účinku odvolatelova úmrtí bylo uvažováno, nebo proč odvolací soud úmrtí tomu nepřikládal právního významu. Postavil-li se odvolací soud fakticky na starší právní stanovisko t. zv. theorie Lizstovy, na němž jest rozhodnutí bývalého c. k. nejvyššího soudu Vídeňského čís. 97 sb., kdežto novější theorie t. zv. Glaserova hájí náhled opačný, zastávaný v rozhodnutí čís. 2889 sb., že totiž rozsudek, jenž nevešel v moc práva, úmrtím obžalovaného se stává bezpředmětným, a další řízení že se má zastaviti, nebyl tím zbaven povinnosti, by dle §u 270 čís. 5 tr. ř. právní své stanovisko v otázce té odůvodnil. Kromě formálního pochybení odvolací soud porušil zákon i ve směru hmotném. Dle §u 526 tr. zák. zanikají přestupky i tresty jejich smrtí vinníkovou a dle §u 527 tr. zák. zrušuje smrt všeliké vyšetřování a, vynesel-li již rozsudek, též všeliký jeho účinek, leč že by jím uznáno bylo na náhradu neb odškodnění. Tento dodatek týká se jen rozsudků, v moc práva vešlých, což plyne z předcházejícího ustanovení, že smrt zrušuje všeliké vyšetřování, neboť trestní věc, ve kteréž nebyl vydán ještě rozsudek již právoplatný, jest stále ještě v období vyšetřování. Z oněch ustanovení plyne dále, že o zaniknuvším přestupku nemůže býti již jednáno a ve vyšetřování pokračováno. Zvláště zdůrazniti dlužno, že po smrti odvolatele nemohou uplatňována býti náležející mu práva procesuální, odvolacímu přelíčení býti přítomen (§§ 471, 473 tr. ř.), o jednotlivých průvodech se vysloviti (§ 245 tr. ř.) a osobám, jež mají býti vyslechnuty, dávatí dotázky (§ 249 tr. ř.). Konečně poukazati lze též na ustanovení §u 389 odstavec třetí tr. ř., dle něhož povinnost k náhradě útrat ukládá se pouze právoplatně odsouzenému, a na nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 3. dubna 1859, čís. 52 ř. zák., dle něhož pokuty peněžité přecházejí na dědice odsouzeného jen tenkrát, když jeho smrt nastala po pravomoci rozsudku. Ze všech těchto ustanovení je zřejmo, že o rozsudku neprávoplatném každé další jednání jest vyloučeno.

Čís. 1145.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

V tom, že si řezník ve větším městě opatroval maso od venkovského řezníka prostřednictvím osoby, jež neměla k sprostředkování živnostenského povolení, nelze spatřovati trestný čin dle §u 11 čís. 4 lich. zák.

(Rozh. ze dne 3. března 1923, Kr II 166/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu

při krajském soudě v Olomouci ze dne 11. ledna 1922, pokud jím byli obžalováni Emil H., Adolf H. a Čeněk V. dle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostění z obžaloby pro přečin řetězového obchodu dle čís. 4 §u 11 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost státního zastupitelství, uplatňující důvod zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř., není odůvodněna. Dle skutkových zjištění rozsudku koupil obžalovaný Emil H., řezník v S., koncem prosince 1920 krávu, vážící 500 kg živé váhy, na zabití ve své živnosti řeznické po 8 Kč za 1 kg. Po porážce dostal z ní 214 kg masa, z něhož 144 kg prodal ve své živnosti; zbytek, zadek ve váze 70 kg, doma prodati nemohl a prodal jej tudíž, aby se uvaroval jeho úplného zkažení, neboť v době té tálo, svému bratru, druhému obžalovanému Adolfu H-ovi, jenž s bratrem prvobžalovaného, řezníkem Bedřichem H-em, jako jeho tichý společník provozoval rovněž v S. řeznickou živnost, po 19 Kč za 1 kg; rozsudek zjišťuje, že obžalovaný Emil H. pracoval v tomto případě se zrádou, Adolf H. živnostenského oprávnění dle zjištění rozsudku neměl. Jak rozsudek dále zjišťuje, koupil také obžalovaný Adolf H. se svým druhým bratrem Bedřichem v lednu 1921 krávu po 10 Kč za 1 kg živé váhy a maso z ní vysekával s připočtením přiměřeného zisku v bratrově živnosti; všechno maso se však vysekati nedalo a zůstal zadek ve váze 47 kg. Jelikož bylo tehdy špatné počasí a maso bylo vydáno zkáze, rozhodl se obžalovaný Adolf H. se svým bratrem Bedřichem, že zbývající maso rovněž prodají olomouckým řezníkům na výsek; obžalovaný Adolf H. zavezl toto maso stejně jako i maso, pocházející z první krávy a Emilem H-em mu přenechané, do Olomouce, kde je prodal obžalovanému Čenku V-ovi, řezníkovi v Olomouci, po 22 Kč za 1 kg; rozsudek zjišťuje, že čistý celkový výdělek byl občansky přiměřeným a činil 246 Kč. Dle dalšího rozsudkového zjištění prodal obžalovaný Čeněk V. toto maso bez jakéhokoliv zisku za cenu nákupní, tedy po 22 Kč za 1 kg, olomouckým řezníkům Josefu S-ovi a Aloisu Š-ovi, jelikož tyto neměli masa na výsek, a že posléz uvedení řezníci se o maso to rozdělili a je ve své živnosti s občansky přiměřeným ziskem spotřebitelům prodali. Lichevní soud dále zjistil, že řezníci v Olomouci dle zvyklostí, panujících v jejich živnosti již od mnoha let, tedy i před válkou, nekupovali dobytek pro výsek masa ve své živnosti přímo od chovatelů dobytka, nejsouce k tomu zařízení, nemajíce hlavně povozů, nýbrž že potřebné maso kupovali od venkovských řezníků, kteří jim je do města dováželi, kterážto okolnost byla známa i venkovským řezníkům. Lichevní soud právem sprostil obžalované Emila H-a, Adolfa H-a a Čenka V-a z obžaloby pro přečin řetězového obchodu. Řetězovým obchodem je z b y t e č n é vsunutí se mezi výrobce (legitimního překupníka) a spotřebitele. Zbytečnost této obchodní činnosti jest hlavní známkou řetězového obchodu a jejím výsledkem jsou nepříznivé účinky pro spotřebitele, ať se již jeví v drahotě zboží nebo v jeho nedostatku. Tyto účinky činí právě se stanoviska spotřebitelstva takového obchodníka naprosto neúčinným. Obžalovaný Čeněk V., řezník v Olomouci, nepočínal si při nákupu masa a

jeho prodeji způsobem řetězového obchodníka a jeho činnost nebyla pletichářská. Za zjištěného stavu zásobování olomouckých spotřebitelů masem shodovalo se s povoláním obžalovaného, když mimo Olomouc opatroval pro olomouckého spotřebitele maso. Jsa nucen mimo Olomouc vyhledávati venkovského řezníka, mohl tak učiniti jednak sám, jednak dorozumívati se s ním veškerými způsoby obchodního sprostředkování a tedy také prostřednictvím osoby jiné, která koupí masa s venkovským řezníkem vyjednala nebo sprostředkovací tuto úlohu převzala. Přivoděné tím náklady jsou položkou v obou případech stejně nevyhnutelnou, ba není vyloučeno, že by nebyly při jinakém vyhledávání masa po venkově větší. Byl-li však obžalovaný oprávněn maso venku vyhledávati, nelze mluvit o tom, že se obžalovaný Čeněk V., jenž ostatně maso bez každého zisku dále prodal, na škodu Olomouckého spotřebitele vsunul mezi řezníka detailistu ve městě venkovském a Olomouckého spotřebitele. Pro obžalovaného V-a byl venkovský řezník — v tomto případě obžalovaný Emil H. — výrobcem a to obvyklým výrobcem, poněvadž při řádném zásobování olomouckého spotřebitele masem vždycky přicházelo maso na olomoucký trh také od venkovského řezníka, a obžalovaný Adolf H. byl jen nevyhnutelným sprostředkovatelem, jehož činnost se stanoviska spotřebitelova nebyla nijak neužitečná a nejevila nepříznivých účinků ani ve drahotě masa ani v nedostatku jeho. Když tedy, jak právě dovedeno, obžalovaného Emila H-a (jeho bratra řezníka Bedřicha H-a), jest považovati za obvyklého výrobce a obžalovaný Adolf H. vykonával ve skutečnosti pouze nutnou hospodářskou funkci sprostředkovatele nákupu masa mezi olomouckým řezníkem a jeho obvyklým výrobcem, nelze ani o Emilu H-ovi ani o Adolfu H-ovi, tím méně pak o obžalovaném Čenku V-ovi tvrditi, že činnost jejich měla ráz obchodů řetězových anebo byla pletichářská. Tím ovšem padá okolnost, zdůrazňovaná zmáteční stížností, že obžalovaný Adolf H. neměl živnostenského oprávnění, neboť na této okolnosti při sprostředkování, povahou věci vyžadovaném, nezáleží. Zákon lichevní chrání spotřebitele před vykořisťováním, účelem jeho však není, chrániti živnostníky, k živnosti oprávněné před soutěží lidí, kteří bez živnostenského oprávnění obchody provozují nebo sprostředkují, ovšem pokud činnost těchto lidí není zbytečnou a na újmu spotřebitelů.

Čís. 1146.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Pronájem místností, zařízených ku provozování zubního lékařství, vdovou po zubním lékaři.

Pro posouzení přemrštěnosti požadované úplaty přichází v úvahu i kruh zájemníků zublolékařské živnosti.

(Rozh. ze dne 5. března 1923, Kr I 507/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 23. února 1922, jímž byli